

N:o 74.

Af Herr Friherre von Schulzenheim: Om indragning af Kongl. Kommersekollegium samt att, intill dess sådan indragning varder verkställd, det derstädes ledigvarande presidentembetet icke måtte tillsättas.

Man torde hittills, vid förfaktandet af två stora grundsatser, som utmärka vår tids sträfvanden, nemligen *sjelfstyrelseprincipen* och *näringsfriheten*, nog mycket hafva förbisett ej blott *möjligheten* att, i sammanhang med nämnda grundsatsers förverkligande, förenkla eller undanröjja vissa statsförvaltningens mellangrader, utan ock *behofvet* af att så förfara, derest ej fördelarne af nyss anförda grundsatsers tillämpning i samhällslifvet skola i väsentlig mån motverkas och inskränkas af qvarstående onödiga former, tidsödande och kostsamma omvägar.

Så länge det ansågs nödigt, att Staten, med ett småaktigt reglementerande, ingrep i samhällslifvets alla sfärer och ej blott drog till sig och beherrskade all *offentlig* verksamhet, utan ock med ett för vår tids åsigter olidligt förmynderskap utstakade äfven den *enskilda* verksamhetens riktning och omfång, måste naturligtvis detta allestädes närvarande regerande kräfva en vidlyftigt utgrenad byråkratisk organisation.

Numera hafva emellertid andra grundsatser i betydlig mån genomförts och göra sig alltjemt mer och mer gällande, uppburna som de äro af hela tidsandan och af de redan i dagen lagda fördelarne af deras tillämpning. Då blir af vigt att tillse, att man ej låter förvaltningsinstitutioner qvarstå, som föranledts af och voro behöfliga under helt andra förhållanden än de nuvarande, men som numera öfvergått eller äro på väg att öfvergå till ett blott form- och skenlif, utan att dock blifva oskadliga, emedan de dels upprätthålla onödiga omsvep och formaliteter, hvilka utgöra deras hufvudsakliga uppgift, dels utan gagneligt ändamål tära på Statens tillgångar.

De djupt ingripande förändringar, som de ofvan påpekade grundsatsernas tillämpning medfört i de enskilde medborgarnes ställning och förhållande till Staten, påkalla sålunda *motsvarande förändringar i statsförvaltningens organisation*.

Denna fråga, betraktad i hela sin utsträckning, är dock så omfattande och vigtig att dess lösning fordrar en grundlig förberedande pröfning, hvilken ej

torde vara att motse inom den allra närmaste framtiden. Emellertid kunna i vissa fall, utan svårighet och utan skada för en framtida fullständig reorganisation af förvaltningen, *partiela* förenklingar och indragningar på den kostsamma statsadministrationens område företagas, och de böra det desto heldre som det behof af sparsamhet, hvarom den nuvarande ställningen högt och allvarligt talar, är af befallande natur.

Det är för ett förslag i denna rigtning jag påkallar Riksdagens uppmärksamhet, då jag nu går att göra en hemställan om Kommers-kollegii indragning.

Till de allmänna betraktelser, jag redan haft äran anföra, behöfver jag härvid endast foga en hänvisning till den för nämnda förvaltningsverk gällande instruktion med dithörande författningar. Skärskådard man nemligen anförda stadgandens innehåll, så skall man finna att de åt Kommers-kollegium uppdragna åligganden *dels* äro sådana, som i författningarne stå såsom allmänna och intet verkande fraser, endast påminnande om den antiqverade åsigten om Statens och statsmyndigheternas tillsyn och förmynderskap öfver angelägenheter, hvilka — af alldeles enskild natur — äfven af de enskildes insigt och intresse bäst befrämjas; *dels* sådana, som med större fördel för förvaltningens snabbare och mera regelbundna gång borde förläggas omedelbart under vederbörande statsdepartement.

Alldenstund statsutgifters ständiga tillvext i vissa rigtningar är oundviklig, är det af högsta vikt att tillse, på hvilket sätt i andra rigtningar besparingar kunna ske. Med största skäl fästes då uppmärksamheten främst vid institutioner, som efterhand blifvit obehöfliga, om ej för aspiranterne å embetsmannabanen, så dock för folket och Staten.

Jag har således äran föreslå, att Riksdagen hos Kongl. Maj:t gör framställning:

att Kommers-kollegium, så fort som möjligt indrages;
att intildess, inga tjänster inom nämnda verk tillsättas, der så nödigt skulle blifva, annorlunda än på förordnande;
att Kongl. Maj:t behagade lemna president-befattningen i nämnda verk fortfarande obesatt, såsom den, utan ringaste allmänna skada, redan en längre tid varit.

Stockholm den 26 Januari 1867.

D. v. Schulzenheim.